στοιχίας μεταξύ του βαθμού και της θέσης την οποία κατέχουν δεν μπορεί να θεωρηθεί ως πράξη βλαπτική κατά την έννοια του άρθρου 25 του κανονισμού υπηρεσιακής καταστάσεως των υπαλλήλων, υποκείμενη υπό την έννοια αυτή στην υποχρέωση αιτιολογήσεως εκ μέρους της διοικητικής αρχής.

Η ανάθεση καθηκόντων στους υπαλλήλους, λαμβάνοντας υπόψη τις ιδιαίτερες ικανότητές τους εμπίπτει στη συνήθη άσκηση της ιεραρχικής εξουσίας εντός της διοικητικής υπηρεσίας, στο πλαίσιο της τήρησης της αρχής της αντιστοιχίας· οι προς τούτο θεσπιζόμενες διατάξεις δεν έχουν ανάγκη ειδικής αιτιολογίας.

Στην υπόθεση 338/82,

CARLO ALBERTINI, μηχανικός, υπάλληλος του επιστημονικού κλάδου, κάτοικος Ispra,

και

MARIO MONTAGNANI, μηχανικός, κύριος υπάλληλος του επιστημονικού κλάδου, κάτοικος Μπολώνιας,

αμφότεροι υπηρετούντες στο Κοινό Κέντρο Ερευνών της Ispra, εκπροσωπούμενοι από τον Angelo Ulgheri, δικηγόρο Μιλάνου, και από τον Marcel Slusny, δικηγόρο Βρυξελλών, με αντίκλητο στο Λουξεμβούργο τη δικηγόρο Martine Reicherts, 7, Côte d'Eich,

προσφεύγοντες,

κατά

ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΤΩΝ ΕΥΡΩΠΑΪΚΩΝ ΚΟΙΝΟΤΗΤΩΝ, εκπροσωπούμενης από τον Guido Berardis, μέλος της νομικής της υπηρεσίας, με αντίκλητο στο Λουξεμβούργο τον Oreste Montalto, μέλος της νομικής της υπηρεσίας, κτίριο Jean Monnet, Kirchberg,

καθής,

που έχει ως αντικείμενο προσφυγή ακυρώσεως, αφενός μεν, αποφάσεων του προϊσταμένου του τμήματος «εφαρμοσμένης μηχανικής» του Κοινού Κέντρου Ερευνών της Ispra, με τις οποίες απαγορεύτηκε στους προσφεύγοντες να διατηρούν, στο πλαίσιο των επαγγελματικών τους δραστηριοτήτων, σχέσεις με ορισμένους ξένους προς την υπηρεσία συνεργάτες, να μετάσχουν σε επιστημονικό συνέδριο που διοργάνωσε το πανεπιστήμιο του Καΐρου, στο οποίο θα προέβαιναν σε επιστημονική ανακοίνωση, αφετέρου δε, υπηρεσιακής εντολής βάσει

της οποίας οι προσφεύγοντες απαλλάχτηκαν από τα καθήκοντα του τμήματος ερευνών επί της δυναμικής συμπεριφοράς των υλικών,

ΤΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ (δεύτερο τμήμα)

συγκείμενο από τους K. Bahlmann, πρόεδρο τμήματος, P. Pescatore και O. Due, δικαστές,

γενικός εισαγγελέας: G. F. Mancini
γραμματέας: H. A. Rühl, κύριος υπάλληλος διοικήσεως

εκδίδει την ακόλουθη

ΑΠΟΦΑΣΗ

Περιστατικά

Τα πραγματικά περιστατικά της υπόθεσης, η εξέλιξη της διαδικασίας, τα αιτήματα, καθώς και οι λόγοι και τα επιχειρήματα των διαδίκων συνοψίζονται ως εξής:

I — Πραγματικά περιστατικά

Οι Carlo Albertini και Mario Montagnani, υπάλληλοι του επιστημονικού κλάδου στο Κοινό κέντρο Ερευνών της Ispra, διενεργούν από πολλών ετών έρευνες επί της δυναμικής συμπεριφοράς των υλικών στο τμήμα «εφαρμοσμένη μηχανική». Από τις επιστημονικές εργασίες τους φαίνεται ότι απέκτησαν διεθνές κύρος στον τομέα της μελέτης των αντιδράσεων των υλικών στη δυναμική και στην κατασκευή διατάξεων με τις οποίες μπορεί να γίνει μέτρηση των αντιδράσεων αυτών.

Στις 31 Αυγούστου 1982, οι Albertini και Montagnani ζήτησαν την άδεια του προϊσταμένου του τμήματος «εφαρμοσμένη μηχανική», προκειμένου να δημοσιεύσουν ανακοίνωση με τίτλο «Constitutive Equations of Austenitic Stainless Steels in Dynamics: Experiments and Calibration Procedure», που συνέταξαν σε συνεργασία με δυο καθηγητές του πανεπιστημίου της Μπολώνια. Η εν λόγω ανακοίνωση επρόκειτο να γίνει και να συζητηθεί σε επιστημονικό συνέδριο που διοργάνωσε στις 27 Δεκεμβρίου 1982 το πανεπιστήμιο του Καΐρου· η ανακοίνωση είχε διαβιβαστεί από τον Albertini στους διοργανωτές του συνεδρίου ήδη από τις 13 Ιουλίου 1982.

Με απόφαση της 7ης Οκτωβρίου 1982 απορρίφθηκε η αίτηση αδείας δημοσιεύσεως των προσφευγόντων· στις 5 Νοεμβρίου 1982, ο προϊστάμενος του τμήματος

αντιτάχτηκε επίσης στη συμμετοχή τους στο συνέδριο του Καΐρου.

Με υπηρεσιακό σημείωμα της 27ης Σεπτεμβρίου 1982, ο προϊστάμενος του τμήματος «εφαρμοσμένη μηχανική» απέρριψε αίτηση των Albertini και Montagnani, με την οποία ζήτησαν να προσκληθεί ξένος εμπειρογνώμονας στο Κέντρο. Με έγγραφο της 6ης Οκτωβρίου 1982, τους υπενθύμισε ότι, σε θέματα επαφών με ξένους προς την υπηρεσία ερευνητές, το Κέντρο «οφείλει να τηρεί ενιαία γραμμή», τους προσήψε ότι η συμπεριφορά τους δεν ήταν ορθή και τους κάλεσε «στο μέλλον να ακολουθούν τους συνήθεις κανόνες λειτουργίας».

Με υπηρεσιακή εντολή της 10ης Νοεμβρίου 1982, ο προϊστάμενος του τμήματος γνωστοποίησε σε διαφόρους υπαλλήλους του Κέντρου, μεταξύ των οποίων και στους Albertini και Montagnani, ότι «από σήμερα ο κ. V. καθίσταται υπεύθυνος για την έρευνα επί της δυναμικής συμπεριφοράς των υλικών, συστατικών και δομών και θα χρησιμοποιεί τη μεγάλη μηχανή για τις δυναμικές δοκιμές».

Στις 9 Δεκεμβρίου 1982, οι Albertini και Montagnani υπέβαλαν, κατ' εφαρμογή του άρθρου 90, παράγραφος 2, του κανονισμού υπηρεσιακής καταστάσεως των υπαλλήλων, στην ιεραρχικά προϊστάμενη και αρμόδια αρχή, διοικητικές ενστάσεις κατά του συνόλου των εν λόγω αποφάσεων του προϊσταμένου του τμήματος «εφαρμοσμένη μηχανική».

II — Έγγραφη διαδικασία

Στις 23 Δεκεμβρίου 1982, οι Albertini και Montagnani άσκησαν, κατ' εφαρμογή των συνδυασμένων διατάξεων των άρθρων 90, παράγραφος 2, και 91, παράγραφος 4, του κανονισμού υπηρεσιακής καταστάσεως των υπαλλήλων, προσφυγή ακυρώσεως των επίδικων αποφάσεων, λόγω παραβάσεως των άρθρων 17, 21 και 24 του κανονισμού υπηρεσιακής καταστάσεως των υπαλλήλων.

Την ίδια ημερομηνία υπέβαλαν, κατ' εφαρμογή των άρθρων 83, παράγραφοι 2 και 3, και 84 του κανονισμού διαδικασίας, αίτηση αναστολής εκτελέσεως των προσβαλλόμενων πράξεων.

Στις 23 Δεκεμβρίου 1982, ο αναπληρών τον πρόεδρο του Δικαστηρίου πρόεδρος του δεύτερου τμήματος, αφού άκουσε τις προφορικές παρατηρήσεις που ανέπτυξαν οι αιτούντες, την ίδια ημέρα της καταθέσεως της αιτήσεώς τους για τη λήψη προσωρινών μέτρων και προτού ακόμη η Επιτροπή υποβάλει τις παρατηρήσεις της, εξέδωσε, δυνάμει του άρθρου 84, παράγραφος 2, του κανονισμού διαδικασίας, την ακόλουθη διάταξη (Συλλογή, σ. 4667):

1. Απορρίπτει την αίτηση αναστολής εκτελέσεως των αποφάσεων του προϊσταμένου του τμήματος «εφηρμοσμένη μηχανική» του ΚΚΠΕ της 7ης Οκτωβρίου και 5ης Νοεμβρίου 1982.

2. Επιφυλάσσεται να αποφανθεί επί των λοιπών αιτημάτων.

3. Επιφυλάσσεται ως προς τα δικαστικά έξοδα.

Αφού έλαβε γνώση των γραπτών παρατηρήσεων της Επιτροπής επί της αιτήσεως για τη λήψη προσωρινών μέτρων, ο πρόεδρος του δεύτερου τμήματος εξέδωσε την 1η Φεβρουαρίου 1983 δεύτερη διάταξη (Συλλογή, σ. 145), η οποία ορίζει:

1. Απορρίπτει τις αιτήσεις αναστολής εκτελέσεως των αποφάσεων του προϊσταμένου του τμήματος «εφηρμοσμένη μηχανική» του Κέντρου, της 27ης Σεπτεμβρίου, 6ης Οκτωβρίου και 10ης Νοεμβρίου 1982.

2. Επιφυλάσσεται ως προς τα δικαστικά έξοδα.

Στις 17 Μαΐου 1983, δηλαδή τέσσερις μήνες μετά την υποβολή της ένστασης των προσφευγόντων και την επακολουθήσασα συναφώς σιωπηρή απορριπτική απόφασή της, η Επιτροπή έλαβε ρητή και αιτιολογημένη απορριπτική απόφαση.

Η έγγραφη διαδικασία διεξήχθη κανονικά· μετά την εκπνοή της προθεσμίας που είχε προς τούτο ταχθεί, δεν επετράπη στους προσφεύγοντες να υποβάλουν απαντητικό υπόμνημα.

Κατόπιν εκθέσεως του εισηγητή δικαστή και μετά από ακρόαση του γενικού εισαγγελέα, το Δικαστήριο (δεύτερο τμήμα) αποφάσισε να προχωρήσει στην προφορική διαδικασία χωρίς προηγούμενη διεξαγωγή αποδείξεων.

Κάλεσε τους προσφεύγοντες να απαντήσουν εγγράφως σε ορισμένες ερωτήσεις· οι προσφεύγοντες ανταποκρίθηκαν μετά από παράταση της προθεσμίας που είχε ταχθεί σχετικά. Το Δικαστήριο κάλεσε τους διαδίκους να περιορίσουν τις προφορικές αναπτύξεις τους, κατά την επ' ακροατηρίου συζήτηση, στα ζητήματα που αφορούν οι ερωτήσεις αυτές.

III — Αιτήματα των διαδίκων

Οι *προσφεύγοντες* ζητούν από το Δικαστήριο:

— να αναγνωρίσει, κατά την έννοια του άρθρου 17 του κανονισμού υπηρεσιακής καταστάσεως των υπαλλήλων, το δικαίωμά τους για δημοσίευση και παρουσίαση της ανακοινώσεώς τους στο συνέδριο του Καΐρου της 27ης Δεκεμβρίου 1982,

— να αναγνωρίσει ότι δεν υφίσταται δικαίωμα της αρμόδιας για τους διορισμούς αρχής, των οργάνων της και/ή των υπαλλήλων, ώστε να μη δοθεί άδεια στους προσφεύγοντες να δημοσιεύσουν την εν λόγω ανακοίνωση, δεδομένου ότι η άρνηση αυτή προσβάλλει τις θεμελιώδεις αρχές της Κοινότητας που εξαγγέλλει το άρθρο 2 της συνθήκης ΕΚΑΕ και τα επίσης θεμελιώδη δικαιώματα των ερευνητών, που καθιερώνει το άρθρο 17 του κανονισμού υπηρεσιακής καταστάσεως των υπαλλήλων,

— να αναγνωρίσει το δικαίωμα των προσφευγόντων, προς το υπέρτερο συμφέρον της ανάπτυξης του ερευνητικού προγράμματος των Κοινοτήτων στον τομέα της εφαρμοσμένης μηχανικής,

— να έρχονται σε επαφή ιδίως με τα πλέον προηγμένα ινστιτούτα και ερευνητές στον τομέα των εφαρμοσμένων ερευνών στις χώρες της Κοινότητας, καθώς και σε τρίτες χώρες, τηρώντας τις κοινοτικές διατάξεις,

— να συμμετέχουν σε ειδικά συνέδρια στο πλαίσιο των προγραμμάτων που καταρτίζει η Επιτροπή στον τομέα της εφαρμοσμένης μηχανικής, καθώς και σ' εκείνον όπου οι προσφεύγοντες ασκούν τη δραστηριότητά τους και του οποίου η ευθύνη ανάπτυξης τους ανατέθηκε, λαμβανομένων υπόψη τόσο των συγκεκριμένων αποτελεσμάτων που πέτυχαν, όσο και της επιστημονικής αξίας των εργασιών και πρωτοβουλιών τους,

— να ακυρώσει την υπηρεσιακή εντολή του προϊσταμένου του τμήματος «εφαρμοσμένη μηχανική», της 10ης Νοεμβρίου 1982, με την οποία αφαιρέθηκε από τους προσφεύγοντες, αδικαιολόγητα και με διάφορα προσχήματα, η ευθύνη των ερευνών επί της δυναμικής συμπεριφοράς των υλικών και οι αντίστοιχες μελέτες, ιδίως όσον αφορά τη χρησιμοποίηση και τελειοποίηση των εξοπλισμών για μεγάλα φορτία που εφεύραν οι προσφεύγοντες,

— να υποχρεώσει την καθής στην αποκατάσταση της ζημίας,

— να επιδικάσει υπέρ των προσφευγόντων τα έξοδα σε περίπτωση που η αρμόδια για τους διορισμούς αρχή δεν θα ακύρωνε το συντομότερο την απόφαση και τις προσβαλλόμενες πράξεις,

— να διατάξει τη διεξαγωγή αποδείξεων και ειδικότερα τη διά μαρτύρων απόδειξη, τη διεξαγωγή πραγματογνωμοσύνης, αυτοψίας και προσκόμισης εγγράφων.

Η *Επιτροπή* ζητεί από το Δικαστήριο:

— να απορρίψει την προσφυγή στο σύνολό της,

— να καταδικάσει τους προσφεύγοντες στα δικαστικά έξοδα, συμπεριλαμβανομένων και των σχετικών με τη διαδικασία λήψεως προσωρινών μέτρων.

IV — Λόγοι και επιχειρήματα των διαδίκων κατά την έγγραφη διαδικασία

Α — Γενικές παρατηρήσεις

Οι *προσφεύγοντες* αφιερώνουν πολύ μεγάλο μέρος των αναπτύξεών τους στις εργασίες που πραγματοποίησαν στον τομέα της δυναμικής συμπεριφοράς των υλικών, των υπολογισμών σχετικά με τις δομές των πυρηνικών αντιδραστήρων, των μελετών σχετικά με την αντοχή των υλικών υπό συνθήκες που χαρακτηρίζονται από ταχείες εναλλαγές φορτίου και της κατασκευής οργάνων, εγκαταστάσεων, εξοπλισμών και συσκευών με τα οποία μπορεί να γίνει μέτρηση των αντιδράσεων των υλικών.

Όλες οι ανωτέρω έρευνες διεξήχθησαν με πρωτοβουλία των ιδίων των προσφευγόντων, χωρίς τη συμβουλή ή την παρότρυνση των ιεραρχικά προϊστάμενων οργάνων· με τις ξένες επιχειρήσεις οι προσφεύγοντες διατηρούσαν πάντα σχέσεις, ενώ η δομή του Κέντρου παρέχει μόνο το διοικητικό πλαίσιο· κάθε απόφαση ή πρωτοβουλία επιστημονικού χαρακτήρα ελαμβάνετο από αυτούς· μέχρι τις 10 Νοεμβρίου 1982, το εργαστήριο «δοκιμές υλικών στη δυναμική» είχε τη δική του πρωτότυπη επιστημονική ζωή· η δομή του Κέντρου περιθωριακά μόνον συνέβαλε στην επιστημονική ανάπτυξη.

Τις πρωτοβουλίες και επιστημονικές επιτυχίες των προσφευγόντων δεν αποδέχτηκε ο νέος προϊστάμενος του τμήματος, ο οποίος ανέλαβε υπηρεσία το 1976: διόρισε άλλον προϊστάμενο του υποτμήματος του τμήματος εφαρμοσμένης μηχανικής, αρνήθηκε να προσλάβει υπάλληλο του τεχνικού κλάδου στο εργαστήριο, προέβαλε εσκεμμένα εμπόδια σε σημαντικές επιστημονικές πρωτοβουλίες των προσφευγόντων και τους αφήρεσε την ευθύνη ενός μηχανολογικού εξοπλισμού, ο οποίος ήταν ο σημαντικότερος μεταξύ εκείνων για τους οποίους αυτοί έλαβαν δίπλωμα ευρεσιτεχνίας και ο οποίος συνιστούσε το τελευταίο στάδιο ανάπτυξης των ερευνών τους.

Οι δικαιολογίες που προέβαλε ο προϊστάμενος του τμήματος, πάντα κατά την άποψη των προσφευγόντων, οφείλονται μάλλον στην επαγγελματική κατάρτιση, στην έλλειψη πείρας στη διοίκηση ενός ευαίσθητου πειραματικού τομέα, στην τάση του να προτιμά τους υπαλλήλους που είναι διατεθειμένοι να δέχονται χωρίς διάθεση κριτικής τις γραφειοκρατικές οδηγίες του, στην επιστημονική «ζηλοφθονία» έναντι των προσφευγόντων και στην επιθυμία του να ευνοήσει ορισμένους τεχνικούς ή επιστημονικούς κλάδους μιας μόνο χώρας.

Η *Επιτροπή* εκφράζει τη λύπη της για τον τρόπο με τον οποίο διατυπώνουν τις απόψεις τους οι προσφεύγοντες, οι οποίοι δεν διστάζουν στη χρησιμοποίηση υβριστικών φράσεων εις βάρος του αμέσως ιεραρχικά προϊσταμένου τους. Η φρασεολογία αυτή, η οποία είναι εν πάση περιπτώσει απαράδεκτος, προσλαμβάνει ακόμη σοβαρότερο χαρακτήρα, δεδομένου ότι οι κατηγορίες των προσφευγόντων είναι εντελώς αβάσιμες.

Παρόμοιες προσβολές κατά προϊσταμένου τμήματος συνιστούν συγχρόνως προσβολές κατά της Επιτροπής· η προκλητική στάση των προσφευγόντων αποτελεί επίσης προσβολή του κύρους του Δικαστηρίου.

Β — Η άρνηση παροχής αδείας δημοσιεύσεως και συμμετοχής σε συνέδριο

Οι *προσφεύγοντες* παραπονούνται για το ότι ο προϊστάμενος τμήματος δεν δέχτηκε να διατηρούν αυτοτελείς επιστημονικές σχέσεις υψηλού επιπέδου, ώστε να προωθούνται οι εργασίες τους· η βίαια αντίδρασή του στην αίτηση περί χορηγήσεως αδείας δημοσιεύσεως της ανακοινώσεως

που θα γινόταν στο συνέδριο του Καΐρου είναι αποτέλεσμα της εχθρότητάς του έναντι υπαλλήλων που επιδεικνύουν διορατικότητα και δημιουργικές ικανότητες.

Τα επιχειρήματα που προβάλλονται κατά της επιστημονικής αξίας της επίμαχης δημοσίευσης είναι εσφαλμένα και αβάσιμα.

Η απαγόρευση που επιβλήθηκε στους προσφεύγοντες, όσον αφορά τη δημοσίευση του επιστημονικού τους έργου, συνιστά αληθινή κατάχρηση εξουσίας, την οποία επαυξάνει το γεγονός ότι, ακόμη κι αν υποτεθεί ότι η εργασία των προσφευγόντων δεν είχε την υψηλή ποιότητα που της αναγνώρισαν οι διοργανωτές του συνεδρίου, δεν τίθεται θέμα ευθύνης των οργάνων.

Ο προϊστάμενος τμήματος ενήργησε εντελώς αδικαιολόγητα από επιστημονική ή οποιαδήποτε άλλη άποψη.

Η *Επιτροπή* θεωρεί ότι η άρνηση εγκρίσεως δημοσιεύσεως της ανακοινώσεως που θα γινόταν στο συνέδριο του Καΐρου και της συμμετοχής των προσφευγόντων σ' αυτό δικαιολογείται πλήρως τόσο από διαδικαστικούς όσο και από ουσιαστικούς λόγους.

α) Οι προσφεύγοντες δεν ακολούθησαν τις συνήθεις διαδικασίες σχετικά με την αίτηση χορηγήσεως αδείας δημοσιεύσεως: Η αίτησή τους περί χορηγήσεως αδείας υποβλήθηκε στις 31 Αυγούστου 1982, δηλαδή ενάμισι μήνα μετά τη διαβίβαση του κειμένου της ανακοίνωσης στους διοργανωτές του συνεδρίου του Καΐρου.

Αυτή η συμπεριφορά των προσφευγόντων έρχεται σε κατάφωρη αντίθεση με το άρθρο 17, παράγραφος 2, του κανονισμού υπηρεσιακής καταστάσεως των υπαλλήλων.

6) Η υποχρέωση τηρήσεως της καθιερωμένης διαδικασίας αποσκοπεί στη διασφάλιση της θεμελιώδους προϋπόθεσης, ιδίως στον επιστημονικό τομέα, ότι οι δημοσιεύσεις πρέπει να είναι του επιπέδου που η Επιτροπή δικαιούται να αναμένει από τους μόνιμους και μη μόνιμους υπαλλήλους της και να μη μειώνουν τη φήμη του Κέντρου ως προς την επιστημονική ποιότητά τους.

γ) Κάθε άρθρο για το οποίο ζητείται άδεια δημοσιεύσεως εξετάζεται από το οικείο τμήμα του Κέντρου. Στο τμήμα «εφαρμοσμένη μηχανική» υπάρχει ad hoc επιτροπή αναγνωρίσεως, της οποίας το ή τα μέλη διορίζονται ανάλογα με το θέμα της μελέτης· η επιτροπή αυτή εκφέρει γνώμη και προτείνει ενδεχομένως τροποποιήσεις του κειμένου που της υποβλήθηκε· ο προϊστάμενος του τμήματος διατυπώνει τελική γνώμη, που διαβιβάζεται στο διευθυντή του Κέντρου.

Οι προσφεύγοντες δεν μπορούν να ισχυριστούν ότι αγνοούσαν την εν λόγω διαδικασία.

δ) Εν πάση περιπτώσει, η άρνηση χορηγήσεως αδείας δημοσιεύσεως της επίδικης ανακοινώσεως δικαιολογείται πλήρως από επιστημονικούς λόγους.

Την αρνητική γνώμη του προϊσταμένου του τμήματος συμμερίστηκαν και άλλα μέλη αυτού· ένα υπηρεσιακό σεμινάριο σχετικά με τα υποδείγματα συμπεριφοράς των υλικών κατέληξε σε συμπεράσματα, μερικά από τα οποία τουλάχιστον επιβεβαιώνουν το γεγονός ότι οι παρατηρήσεις του προϊσταμένου του τμήματος ήταν βάσιμες· δύο εξωυπηρεσιακοί εμπειρογνώμονες, τους οποίους συμβουλεύτηκε μεταγενέστερα η Επιτροπή, διατύπωσαν αρνητική γνώμη για την επιστημονική αξία της ανακοινώσεως.

ε) Στις 9 Μαρτίου 1983, οι προσφεύγοντες υπέβαλαν αίτηση για τη δημοσίευση ανακοινώσεως που επρόκειτο να γίνει τον Αύγουστο του 1983 σε συνέδριο στο Σικάγο. Η ανακοίνωση αυτή αποτελούσε διορθωμένη και βελτιωμένη έκδοση της επίμαχης ανακοινώσεως· για τη δημοσίευση αυτή παρασχέθηκε σχετική άδεια. Η εν λόγω διαπίστωση επιβεβαιώνει το γεγονός

ότι η θέση που έλαβε ο προϊστάμενος τμήματος επί της επίδικης αιτήσεως για δημοσίευση ήταν απόλυτα δικαιολογημένη και δεν συντρέχει περίπτωση εχθρικής διάθεσης έναντι των προσφευγόντων.

στ) Το αίτημα που αφορά την ακύρωση της άρνησης χορηγήσεως αδείας συμμετοχής των προσφευγόντων στο συνέδριο του Καΐρου δεν έχει πλέον κανένα νόημα, ενόψει της ημερομηνίας υποβολής του.

Εξάλλου, η μη έγκριση της αποστολής συνδέεται άρρηκτα με την άρνηση χορηγήσεως αδείας δημοσιεύσεως της ανακοινώσεως.

Ακόμη και στην περίπτωση που η αίτηση για έγκριση αποστολής στο Κάιρο θα μπορούσε να θεωρηθεί ως αυτοτελής αίτηση, πρέπει να υπομνηστεί ότι οι αποστολές δεν αποτελούν δικαίωμα των υπαλλήλων, οι οποίοι υποβάλλουν σχετικά αίτηση· οι ιεραρχικά προϊστάμενοί τους είναι αρμόδιοι να τις εγκρίνουν εφόσον ενδείκνυται. Το γεγονός ότι διατίθενται σχετικά κονδύλια στον προϋπολογισμό δεν αποτελεί επαρκή λόγο για την πραγματοποίηση μιας αποστολής. Στη συγκεκριμένη περίπτωση, ο προϊστάμενος τμήματος έκρινε ότι η αποστολή στο Κάιρο δεν ήταν ενδεδειγμένη και απαραίτητη.

Το ότι η άρνηση εγκρίσεως της εν λόγω αποστολής δεν οφειλόταν σε οποιαδήποτε εχθρική διάθεση του προϊσταμένου τμήματος έναντι των προσφευγόντων αποδεικνύει το γεγονός ότι οι τελευταίοι πραγματοποίησαν στο παρελθόν πάρα πολλές αποστολές.

Γ — Απαγόρευση ορισμένων εξωυπηρεσιακών επαφών

Αφού υπενθυμίζουν τις πολυάριθμες επαφές που είχαν τακτικά με ερευνητές, επιχειρήσεις, ιδρύματα και οργανισμούς εκτός της Κοινότητας, οι *προσφεύγοντες* υποστηρίζουν ότι τα έγγραφα της 27ης Σεπτεμβρίου και της 6ης Οκτωβρίου 1982 εξηγούνται κατ' ουσία από το γεγονός ότι ο προϊστάμενος τμήματος διακατεχόταν από το συναίσθημα ότι από καθαρά δική του υπαιτιότητα τέθηκε στο περιθώριο της επιστημονικής διεύθυνσης του τομέα για τον οποίο ήταν υπεύθυνος.

Το γεγονός ότι οι προσφεύγοντες χρειάστηκε επανειλημμένα να ζητήσουν τη συνδρομή εξωυπηρεσιακών ειδικών επί θεωρητικών θεμάτων οφείλεται στην παράλειψη άλλου υπαλλήλου που υπάγεται ιεραρχικά στον ίδιο προϊστάμενο τμήματος.

Με τη συνεργασία του εξωυπηρεσιακού εμπειρογνώμονα, του οποίου την έλευση στο Κέντρο ζήτησαν οι προσφεύγοντες, έγινε η κατάρτιση κοινού ερευνητικού προγράμματος αδιαμφισβητήτου ενδιαφέροντος με εξαιρετικά μικρό κόστος.

Ο προϊστάμενος τμήματος είχε επίγνωση του γεγονότος ότι οι προσφεύγοντες δεν θα δέχονταν ποτέ να συνάψουν συμβάσεις έρευνας με επιχειρήσεις που δεν προσφέρουν στο συγκεκριμένο τομέα τις κατάλληλες επιστημονικές εγγυήσεις· όσον αφορά τον τομέα που υπάγεται απευθείας στην αρμοδιότητα των προσφευγόντων, ο προϊστάμενος προτίμησε πρόσωπα που θεωρούσε ο ίδιος περισσότερο υπάκουα για την εφαρμογή μιας πολιτικής ξένης προς το συμφέρον της Κοινότητας.

Η *Επιτροπή* θεωρεί ότι οι αξιώσεις των προσφευγόντων σχετικά με το δικαίωμα να διατηρούν επαφές με εξωυπηρεσιακούς παράγοντες και να μετέχουν σε συνέδρια δεν μπορούν να γίνουν δεκτές.

α) Έτσι όπως διατυπώνεται το αίτημα είναι απαράδεκτο: το Δικαστήριο δεν είναι δυνατό να αναγνωρίσει, in abstracto, την ύπαρξη ή όχι ενός συγκεκριμένου δικαιώματος υπέρ οιουδήποτε. Λαμβανόμενη ως αίτηση ακυρώσεως ορισμένων αποφάσεων του προϊσταμένου τμήματος, στερείται βάσεως.

6) Από τα έγγραφα που προσκόμισαν οι προσφεύγοντες σε καμία περίπτωση δεν μπορεί να συναχθεί γενική απαγόρευση διατηρήσεως επαφών με εξωυπηρεσιακούς εμπειρογνώμονες. Όπως προκύπτει από το έγγραφο της 27ης Σεπτεμβρίου 1982, ο ιεραρχικά προϊστάμενος των προσφευγόντων απέρριψε μια μόνο αίτηση που αφορούσε πρόσκληση ενός εμπειρογνώμονα για συγκεκριμένη περίπτωση και για λόγους που διατυπώθηκαν με σαφήνεια.

γ) Δεν υπάρχει διάταξη παρέχουσα σε υπάλληλο του Κέντρου «δικαίωμα» ώστε να γίνονται δεκτές αιτήσεις του σχετικά με πρόσκληση εξωυπηρεσιακών εμπειρογνωμόνων. Στην αρμοδιότητα του προϊσταμένου του τμήματος, ο οποίος είναι επιφορτισμένος με την εύρυθμη λειτουργία των υπηρεσιών του, εναπόκειται να κρίνει αν ενδείκνυται πρόσκληση εξωυπηρεσιακών εμπειρογνωμόνων, 6άσει διαφόρων κριτηρίων, όπως η ανάγκη, οι δυνατότητες άλλης μορφής επαφών ή η σχετική σημασία της ειδίκευσης στο πλαίσιο των ερευνών που διενεργεί το Κέντρο και οι οικονομικές δυνατότητες.

δ) Στη συγκεκριμένη περίπτωση, ο προϊστάμενος τμήματος έκρινε ότι ήταν απογοητευτικές οι δύο προηγούμενες επισκέψεις του εν λόγω εμπειρογνώμονα, ότι οι απόψεις του ήταν ήδη γνωστές και ότι μπορούσαν να χρησιμοποιηθούν, συγχρόνως με άλλες τουλάχιστον εξίσου έγκυρες, χωρίς να απαιτείται η παρουσία του.

Η άρνηση του προϊσταμένου του τμήματος να διαβιβάσει την αίτηση περί προσκλήσεως του εμπειρογνώμονα δικαιολογείται πλήρως και δεν προσβάλλει κανένα δικαίωμα των προσφευγόντων.

ε) Το έγγραφο του προϊσταμένου του τμήματος, της 6ης Οκτωβρίου 1982, δεν περιέχει καμία γενική απαγόρευση για τους προσφεύγοντες να διατηρούν επαφές με εξωυπηρεσιακούς εμπειρογνώμονες. Περιορίζεται στο να απαιτεί σχετικά την τήρηση των κανόνων λειτουργίας του Κέντρου. Ένας εσωτερικός συντονισμός, ο οποίος πρέπει να προηγείται των εξωτερικών επαφών, θα ήταν ουσιώδης για την εύρυθμη διοικητική λειτουργία, ιδιαίτερα στον τομέα της επιστημονικής έρευνας. Θα ήταν απαράδεκτο ερευνητές του Κέντρου να ενεργούν μεμονωμένα ως εάν επρόκειτο για ανεξάρτητους επιστήμονες, οι οποίοι είναι υπόλογοι μόνο στον εαυτό τους.

στ) Η στάση που τήρησε ο προϊστάμενος τμήματος δικαιολογείται ευρύτατα από τα γεγονότα: στο πλαίσιο σύμβασης που συνήψε το Κέντρο με την Politecnico του Μιλάνου, οι προσφεύγοντες είχαν την τάση να περιφρονούν τον υπεύθυνο για την εν λόγω σύμβαση υπάλληλο εντός του Κέντρου.

Δ — Μέτρα εσωτερικής αναδιοργάνωσης

Οι *προσφεύγοντες* παραπονούνται ότι με την υπηρεσιακή εντολή της 10ης Νοεμβρίου 1982 στην πραγματικότητα αφαιρέθηκε η ευθύνη του μηχανολογικού εξοπλισμού που ήταν δική τους επινόηση και πραγματοποίηση για να ανατεθεί σε άλλον υπάλληλο.

Επί μεγάλο διάστημα των πέντε τελευταίων ετών οι προσφεύγοντες εργάστηκαν για την κατασκευή αυτής της πολύ ειδικής συσκευής πειραματισμών· λόγω των προσωπικών απόψεων του προϊσταμένου του τμήματος και χωρίς καμία απολύτως δική τους υπαιτιότητα, στερήθηκαν ξαφνικά ένα μοναδικό όργανο, με το οποίο είναι δυνατή η συνέχιση της έρευνάς τους.

Η προσβαλλόμενη απόφαση έχει κατ' ουσία ως αποτέλεσμα ότι παρεμποδίζει τη δοκιμή και τις πρώτες δοκιμές της εν λόγω μηχανής· ενδέχεται να προκαλέσει και

άλλες καθυστερήσεις, αν οι προσφεύγοντες δεν επαναφερθούν στα καθήκοντά τους, δεδομένης της μοναδικής πείρας τους επί του σχεδίου και της κατασκευής της συσκευής.

Οι ιεραρχικές σχέσεις πρέπει να οδηγούν στη σύγκλιση αξιών προς ένα χρήσιμο και σύμφωνα με κάποιο πρόγραμμα αποτέλεσμα· δεν πρέπει να αποτελούν μέσο προσωπικών εκδικήσεων του ιεραρχικά προϊσταμένου, στον οποίο ανατέθηκαν καθήκοντα στα οποία δεν ανταποκρίνονται ούτε οι ικανότητες ούτε η κατάρτισή του.

Η *Επιτροπή* είναι της γνώμης ότι η προσβαλλόμενη υπηρεσιακή εντολή εμπίπτει στην αποκλειστική αρμοδιότητα του προϊσταμένου τμήματος, στον οποίο εναπόκειται να λαμβάνει όλες τις αποφάσεις σχετικά με την εσωτερική οργάνωση της μονάδας του, προκειμένου να διασφαλίζει την καλύτερη δυνατή λειτουργία της υπηρεσίας. Οι λόγοι στους οποίους στηρίζεται είναι απόλυτα ισχυροί, δεδομένου ότι ανταποκρίνονται στις απαιτήσεις της υπηρεσίας και δεν προσβάλλουν κανένα δικαίωμα των προσφευγόντων.

α) Όσον αφορά τον Albertini, πρέπει να αναγνωριστεί ότι οι αιτιάσεις του στερούνται απολύτως βάσεως: διατήρησε τον προγενέστερο τίτλο του ως «sheet holder» με όλα τα καθήκοντα που συνεπάγεται.

β) Σχετικά με τον Montagnani, πρέπει να διευκρινιστεί ότι τις αποφάσεις που περιέχει η επίδικη υπηρεσιακή εντολή τις έλαβε, μετά από διαβουλεύσεις με το διευθυντή του Κέντρου, ο προϊστάμενος του τμήματος, ο οποίος είναι κυρίως αρμόδιος για τη βελτίωση της οργάνωσης εργασίας του τμήματος, κατανέμοντας μεταξύ των στελεχών του τα καθήκοντα και τις ευθύνες τους σύμφωνα με τις απαιτήσεις της υπηρεσίας. Οι εν λόγω πλευρές της διοίκησης του προσωπικού ενός επιστημονικού τμήματος δεν υπάγονται στην αρμοδιότητα της αρμόδιας για τους διορισμούς αρχής, αλλά στην αρμοδιότητα του προϊσταμένου τμήματος.

γ) Οι λόγοι στους οποίους στηρίζονται τα μέτρα που περιέχει η επίμαχη υπηρεσιακή εντολή αποδεικνύονται απολύτως θεμιτοί, υπό το φως της διοικητικής έρευνας που κατέληξε στην απόρριψη της ένστασης των προσφευγόντων.

Οι προσφεύγοντες δεν ήταν οι μόνοι από τους υπαλλήλους του Κέντρου που συνέβαλαν στην κατασκευή της μεγάλης μηχανής· εν πάση περιπτώσει, οι προσφεύγοντες δεν είναι δυνατό να διεκδικούν ένα είδος μονοπωλίου αποκλειστικής χρήσης της.

Η μετάβαση, μετά από μια φάση κατασκευής της μηχανής, σε μια φάση τελειοποιήσεως και στη συνέχεια πειραματισμού απαιτεί, από οργανωτική άποψη, ικανότητες διοικήσεως και συντονισμού που διαφέρουν αρκετά από εκείνες οι οποίες ήταν αναγκαίες κατά την πρώτη φάση. Συνεπώς, η ανακατανομή καθηκόντων μεταξύ των υπαλλήλων του τμήματος είναι συνήθης· στον προϊστάμενο τμήματος εναπόκειται να εκτιμά τα χαρακτηριστικά του υπηρετούντος προσωπικού και να αποφασίζει για την κατανομή αυτή με γνώμονα τη θεμελιώδη επιταγή της καλύτερης δυνατής λειτουργίας της υπηρεσίας. Οι προσφεύγοντες και ιδίως ο Montagnani, στο παρελθόν, επέδειξαν αδυναμία σχετικά με τη διενέργεια εργασιών διοικήσεως και συντονισμού, που επιβάλλει συχνές καθημερινές επαφές συνεργασίας με άλλα τμήματα των υπηρεσιών του Κέντρου· εξάλλου, οι προσφεύγοντες βρίσκονται σε μια «εκπληκτική απομόνωση», ηθελημένη ή μη, η οποία πολύ λίγο ευνοεί την υγιή εσωτερική συνεργασία.

V — Προφορική διαδικασία

Οι προσφεύγοντες, εκπροσωπούμενοι από τους δικηγόρους Ulgheri και Slusny, στον οποίο επετράπη να χρησιμοποιήσει άλλη γλώσσα από εκείνη της διαδικασίας, και η Επιτροπή, εκπροσωπούμενη από τον Berardis, ανέπτυξαν προφορικά τις παρατηρήσεις τους και απάντησαν σε ερωτήσεις του Δικαστηρίου κατά τη συνεδρίαση της 15ης Δεκεμβρίου 1983.

Οι *προσφεύγοντες* διευκρίνισαν τα αιτήματά τους, δηλώνοντας ότι αποσύρουν τις προσωπικής φύσεως επικρίσεις κατά του προϊσταμένου του τμήματος «εφαρμοσμένη μηχανική» του Κέντρου της Ispra.

Όσον αφορά την άρνηση χορηγήσεως αδείας δημοσιεύσεως της ανακοινώσεώς τους που θα γινόταν στο συνέδριο του Καΐρου, οι προσφεύγοντες υποστήριξαν ιδίως ότι τήρησαν τη συνήθη πρακτική του Κέντρου της Ispra, (που δεν διαθέτουν καμία «επιτροπή αναγνώσεως»), αμφισβήτησαν την αρμοδιότητα του προϊσταμένου του τμήματος για την εφαρμογή του άρθρου 17, παράγραφος 2, του κανονισμού υπηρεσιακής καταστάσεως των υπαλλήλων, βεβαίωσαν ότι η ανακοίνωση που έκαναν τον Αύγουστο του 1983 στο συνέδριο του Σικάγου διέφερε από εκείνη που προοριζόνταν για το συνέδριο του Καΐρου και ότι εν πάση περιπτώσει η αρμόδια υπηρεσιακή αρχή δεν διαθέτει επί του θέματος διακριτική εξουσία· ειδικότερα, το επιστημονικό επίπεδο της δημοσίευσης δεν μπορεί να αποτελέσει κριτήριο ικανό να δικαιολογήσει την απόρριψη αιτήσεως αδείας δημοσιεύσεως.

Όσον αφορά την απόρριψη της αιτήσεως αδείας συμμετοχής στο συνέδριο του Καΐρου, οι προσφεύγοντες υπογράμμισαν το γενικό ενδιαφέρον που επιδεικνύουν οι υπάλληλοι του επιστημονικού κλάδου για την κατά το μεγαλύτερο δυνατό βαθμό τήρηση επαφών με ερευνητές που δεν υπηρετούν στο Κέντρο.

Όσον αφορά τα μέτρα με τα οποία τους αφαιρέθηκε η ευθύνη του μηχανολογικού εξοπλισμού που επινόησαν και υλοποίησαν οι ίδιοι, οι προσφεύγοντες ισχυρίστηκαν ότι η εν λόγω απόφαση πρέπει να εξεταστεί στο γενικό πλαίσιο των σχέσεών τους με τον ιεραρχικά προϊστάμενό τους, ότι επρόκειτο για ατομική απόφαση, η οποία ελήφθη υπό τον μανδύα μέτρου γενικής εφαρμογής, συνιστώντος κατάχρηση εξουσίας και επικαλέστηκαν την έλλειψη αιτιολογίας της επίδικης απόφασης και αναρμοδιότητας του προσώπου που την εξέδωσε.

Η *Επιτροπή* ισχυρίζεται κατ' ουσία ότι, κατά την εφαρμογή του άρθρου 17, παράγραφος 2, του κανονισμού υπηρεσιακής καταστάσεως, η αρμόδια υπηρεσιακή αρχή δικαιούται απολύτως να λαμβάνει υπόψη της το επιστημονικό επίπεδο της δημοσίευσης η οποία υποβάλλεται προς έγκριση, ότι ένα μέρος από την αρμοδιότητα αυτή εκχωρήθηκε στον προϊστάμενο τμήματος και ότι εν πάση περιπτώσει οι προσφεύγοντες δεν έχουν πλέον κανένα συμφέρον να προβάλουν σχετικές αιτιάσεις, δεδομένου ότι η συμβολή των προσφευγόντων δημοσιεύτηκε, πράγματι, με μνεία του ονόματός τους και του ότι ανήκουν στο Κέντρο, στον τόμο που αφιερώθηκε στις εργασίες του συνεδρίου του Καΐρου.

Εξάλλου, ο προϊστάμενος του τμήματος ήταν, λόγω εκχωρήσεως αρμοδιοτήτων, σε θέση να αποφανθεί επί της συμμετοχής των προσφευγόντων στο συνέδριο του Καΐρου και να λάβει τα μέτρα εσωτερικής αναδιοργάνωσης που έκρινε αναγκαία.

Κατά την επ' ακροατηρίου συζήτηση, επετράπη στους διαδίκους να προσκομίσουν ορισμένα έγγραφα επί των οποίων υπέβαλαν γραπτές παρατηρήσεις: οι προσφεύγοντες στις 9 Ιανουαρίου και η Επιτροπή στις 27 Ιανουαρίου 1984.

Ο γενικός εισαγγελέας ανέπτυξε τις προτάσεις του κατά τη συνεδρίαση της 5ης Απριλίου 1984.

Σκεπτικό

1 Με δικόγραφο που κατέθεσαν στη γραμματεία του Δικαστηρίου στις 23 Δεκεμβρίου 1982, ο Carlo Albertini, μηχανικός, υπάλληλος του επιστημονικού κλάδου με βαθμό Α 6 του Κοινού Κέντρου Ερευνών της Ispra (εφεξής: το Κέντρο), και ο Mario Montagnani, μηχανικός, κύριος υπάλληλος του επιστημονικού κλάδου με βαθμό Α 4 στο ίδιο Κέντρο, άσκησαν προσφυγή ζητώντας

— να αναγνωριστεί ότι οι προσφεύγοντες είχαν το δικαίωμα να παρουσιάσουν και να δημοσιεύσουν, στο πλαίσιο επιστημονικού συνεδρίου που διοργάνωσε στις 27 Δεκεμβρίου 1982 το πανεπιστήμιο του Καΐρου, επιστημονική ανακοίνωση με τίτλο «Constitutive Equations of Austenitic Stainless Steel in Dynamics: Experiments and Calibration Procedure» (εφεξής: η ανακοίνωση), που συνέταξαν σε συνεργασία με δύο ερευνητές που πανεπιστημίου της Μπολώνια,

— να αναγνωριστεί το δικαίωμά τους να διατηρούν επαφές με ιδρύματα και ερευνητές μέσα στην Κοινότητα και σε τρίτες χώρες, και

— να ακυρωθεί η υπηρεσιακή εντολή του προϊσταμένου του τμήματος «εφαρμοσμένη μηχανική», της 10ης Νοεμβρίου 1982, με την οποία αφαιρέθηκαν από τους προσφεύγοντες τα καθήκοντα ερευνών επί της δυναμικής συμπεριφοράς των υλικών και η δυνατότητα χρησιμοποιήσεως της μεγάλης μηχανής για τη διεξαγωγή δυναμικών δοκιμών.

Επιπλέον, οι προσφεύγοντες ζητούν να καταδικαστεί η Επιτροπή στην αποκατάσταση της ζημίας που τους προκάλεσε με την παράνομη συμπεριφορά της.

2 Όπως προκύπτει από την αποδεικτική διαδικασία, η προσφυγή, η οποία στηρίζεται στα άρθρα 90 και 91 του κανονισμού υπηρεσιακής καταστάσεως των υπαλλήλων, αποσκοπεί κατ' ουσία στην ακύρωση τριών κατηγοριών αποφάσεων ή μέτρων της ιεραρχικά προϊστάμενης αρχής του Κέντρου, και συγκεκριμένα:

α) δύο υπηρεσιακών εγγράφων της 7ης Οκτωβρίου και 5ης Νοεμβρίου 1982, τα οποία υπογράφονται από τον προϊστάμενο του τμήματος «εφαρμοσμένη μηχανική» και με τα οποία απορρίφθηκε αίτηση των προσφευγόντων περί χορηγήσεως αδείας δημοσιεύσεως της προαναφερθείσας ανακοίνωσης και συμμετοχής τους στο συνέδριο του Καΐρου,

6) δύο υπηρεσιακών εγγράφων του προϊσταμένου του τμήματος, του μεν πρώτου της 27ης Σεπτεμβρίου 1982, με το οποίο δεν εγκρίθηκε η πρόσκληση με έξοδα του Κέντρου ενός πολωνού εμπειρογνώμονα, του δε δευτέρου της 6ης Οκτωβρίου 1982, με το οποίο επιτιμήθηκαν οι προσφεύγοντες για την παρέμβασή τους στην εκτέλεση συμβάσεων μελετών,

γ) υπηρεσιακής εντολής του προϊσταμένου του τμήματος, της 10ης Νοεμβρίου 1982, με την οποία γνωστοποιήθηκαν στους ενδιαφερόμενους υπαλλήλους, μεταξύ των οποίων και στους προσφεύγοντες, οι νέες διατάξεις σχετικά με την ευθύνη της έρευνας επί της δυναμικής συμπεριφοράς των υλικών και με τη χρησιμοποίηση της προορισμένης για ερευνητικούς σκοπούς εγκατάστασης («μεγάλη μηχανή») που είχε προς τούτο εγκατασταθεί.

3 Με χωριστό δικόγραφο της 23ης Δεκεμβρίου 1982, οι προσφεύγοντες υπέβαλαν αίτηση λήψεως ασφαλιστικών μέτρων, ζητώντας την αναστολή εκτελέσεως των προσβαλλόμενων με την προσφυγή αποφάσεων.

4 Την ίδια ημέρα, ο πρόεδρος του δεύτερου τμήματος εξέδωσε διάταξη (Συλλογή σ. 4667), με την οποία απέρριψε την αίτηση περί αναστολής εκτελέσεως των αποφάσεων που αφορούσαν τη δημοσίευση της ανακοινώσεως και τη συμμετοχή τους στο συνέδριο του Καΐρου, που προβλεπόταν για τις 27 Δεκεμβρίου 1982, και επιφυλάχτηκε να αποφανθεί επί των λοιπών αιτημάτων. Επειδή δεν συνέτρεχε περίπτωση επείγοντος, τα τελευταία απορρίφθηκαν με διάταξη της 1ης Φεβρουαρίου 1983 (Συλλογή, σ. 143).

5 Οι προσφεύγοντες δεν διατυπώνουν νομικά τους λόγους που προβάλλουν προς υποστήριξη της προσφυγής τους. Όπως προκύπτει από το σύνολο των γραπτών και προφορικών παρατηρήσεών τους, επικαλούνται κατ' ουσία τρεις κατηγορίες αιτιάσεων. Πρώτον, ισχυρίζονται ότι τα ληφθέντα εις βάρος τους μέτρα διαπνέονται από εχθρική διάθεση του προϊσταμένου του τμήματός τους και για το λόγο αυτό θεμελιώνονται σε λόγους ξένους προς το συμφέρον της υπηρεσίας. Δεύτερον, υποστηρίζουν ότι τα ληφθέντα μέτρα θίγουν την επιστημονική τους ελευθερία· θεωρούν ότι ο περιορισμός αυτός απορρέει είτε από την εφαρμογή του άρθρου 17, παράγραφος 2, του κανονισμού υπηρεσιακής κατάστασης στην περίπτωσή τους, σχετικά με τη δημοσίευση της επίμαχης ανακοίνωσης, είτε από τα εμπόδια που τέθηκαν στις επαφές τους με ιδρύματα ή ερευνητές ξένους προς το Κέντρο, είτε από την αφαίρεση κάθε αρμοδιότητας για τη χρησιμοποίηση του μηχανολογικού εξοπλισμού που οι ίδιοι επινόησαν και κατασκεύασαν για

τη διενέργεια ερευνών επί της δυναμικής συμπεριφοράς των υλικών. Τρίτον, προβάλλουν την έλλειψη αιτιολογίας των διαφόρων επίδικων μέτρων και ειδικότερα της απόφασης της 10ης Νοεμβρίου 1982.

6 Η πρώτη από τις τρεις αιτιάσεις χρειάζεται μια προκαταρκτική παρατήρηση. Η αιτίαση αυτή, που διατυπώνεται δια μακρών στην προσφυγή, περιλαμβάνει αρκετούς προσβλητικούς για τον προϊστάμενο του τμήματος ισχυρισμούς, μερικοί από τους οποίους είναι ικανοί να θίξουν την προσωπική, επιστημονική και υπηρεσιακή τιμή του. Οι ισχυρισμοί αυτοί ανακλήθηκαν μόλις κατά τη δημόσια συνεδρίαση. Αν ληφθεί υπόψη το γεγονός ότι η ανάκληση αυτή κατέστησε την πρώτη αιτίαση ουσιαστικά κενή περιεχομένου, μπορεί να θεωρηθεί ότι οι προσφεύγοντες ισχυρίζονται τελικά ότι τα ληφθέντα εις βάρος τους μέτρα στερούνται κάθε αιτιολογίας ή διαπνέονται από λόγους ξένους προς το συμφέρον της υπηρεσίας και ότι εν πάση περιπτώσει θίγουν την επιστημονική ελευθερία τους. Επομένως, τα τρία παράπονα, όπως προσδιορίστηκαν πιο πάνω, πρέπει να εξεταστούν υπό το φως των ούτως νοουμένων αιτιάσεων.

Ως προς την άρνηση δημοσιεύσεως της ανακοινώσεως και συμμετοχής στο συνέδριο του Καΐρου

7 Όπως προκύπτει από τη δικογραφία, ο Albertini διαβίβασε στις 13 Ιουλίου 1982 στο γενικό γραμματέα του συνεδρίου του Καΐρου το πρωτότυπο κείμενο της επίδικης ανακοίνωσης, προκειμένου να συμπεριληφθεί στο πρόγραμμα, γνωρίζοντάς του τόσο το προσωπικό του ενδιαφέρον όσο και το ενδιαφέρον του Montagnani για τη δυνατότητα συζητήσεώς της επ' ευκαιρία του συνεδρίου. Με επιστολή της 30ής Ιουλίου 1982, ο γενικός γραμματέας γνωστοποίησε στους προσφεύγοντες τη λήψη της ανακοίνωσης και ότι έγινε δεκτή για να παρουσιαστεί στο συνέδριο και να δημοσιευτεί σε τόμο με τις εργασίες του συνεδρίου.

8 Στις 31 Αυγούστου 1982, οι προσφεύγοντες υπέβαλαν στον προϊστάμενο του τμήματός τους αίτηση ζητώντας την άδεια δημοσιεύσεως της ανακοινώσεώς τους στο εν λόγω συνέδριο.

9 Με έγγραφο της 7ης Οκτωβρίου 1982, ο προϊστάμενος του τμήματος άσκησε κριτική της ανακοινώσεως τόσο από ουσιαστική όσο και από τυπική άποψη. Επέστησε την προσοχή των προσφευγόντων στο ότι, κατά το μεγαλύτερο μέρος της, η ανακοίνωση επανελάμβανε στοιχεία που έχουν ήδη δημοσιευτεί από

άλλους ερευνητές και παρατήρησε ότι «δυστυχώς, οι δύο σελίδες που θα μπορούσαν να δώσουν κάποιο ουσιαστικό νόημα στην ανακοίνωση είναι πολύ πενιχρές (very poor)». Τελικά, ο προϊστάμενος του τμήματος κάλεσε τους προσφεύγοντες να αποσύρουν την ανακοίνωσή τους. Επιπλέον, υπογράμμισε το γεγονός ότι δεν ήταν ορθό να αποσταλεί στο διοργανωτή του συνεδρίου η ανακοίνωση, χωρίς να έχει προηγηθεί η εσωτερική διαδικασία ελέγχου της. Τέλος, ο προϊστάμενος του τμήματος υπενθύμισε ζωηρώς στους προσφεύγοντες την ανάγκη τηρήσεως των συνήθων σχετικών κανόνων.

10 Στις 5 Νοεμβρίου 1982, ο προϊστάμενος του τμήματος απηύθυνε στους προσφεύγοντες υπηρεσιακό έγγραφο σχετικά με τη συμμετοχή τους στο συνέδριο του Καΐρου, το οποίο έχει ως εξής:

«Εξέτασα το πρόγραμμα και θεωρώ ότι δεν θα ήταν χρήσιμο να σταλούν εκπρόσωποι στο συνέδριο. Το πρόγραμμα έχει ελάχιστη ομοιογένεια. Κατά μεγάλο μέρος στερείται ενδιαφέροντος για την υπηρεσία μας (Production, design, industrial sessions και λοιπά). Μεταξύ των συμμετεχόντων υπάρχουν ορισμένες εξέχουσες προσωπικότητες, τα στοιχεία όμως που περιέχουν οι ανακοινώσεις μπορούν να ανευρεθούν και με άλλα μέσα. Τα θέματα και οι ανακοινώσεις της συνόδου παρουσιάζουν ελάχιστο ενδιαφέρον για την υπηρεσία μας. Σας κάλεσα να αποσύρετε την ανακοίνωσή σας. Φυσικά, η εξουσία μου δεν εκτείνεται τόσο, ώστε να περιλάβει και τα εξωυπηρεσιακά πρόσωπα που συνεργάστηκαν να παρουσιάσουν την ανακοίνωση εξ ονόματος του πανεπιστημίου τους, πρέπει να συννενοηθούν με τους ιεραρχικά προϊσταμένους τους.»

11 Από το φάκελο της υποθέσεως προκύπτει ότι οι προσφεύγοντες έγραψαν στις 30 Νοεμβρίου 1982 στο διοργανωτή του συνεδρίου για να τον πληροφορήσουν ότι δεν είχε ακόμη παρασχεθεί η άδεια για τη δημοσίευση και ότι η ανακοίνωση θα έπρεπε να θεωρηθεί ως αποσυρθείσα, σε περίπτωση που η εν λόγω άδεια δεν του διαβιβαζόταν εμπρόθεσμα.

12 Από τα μη αμφισβητούμενα στοιχεία που προσκόμισε η Επιτροπή προκύπτει ότι τελικά η ανακοίνωση πράγματι δημοσιεύτηκε μαζί με τις εργασίες του συνεδρίου, στο οποίο δεν έλαβαν μέρος οι προσφεύγοντες.

13 Για να αποδείξουν τον παράνομο χαρακτήρα της διπλής άρνησης στην οποία προσέκρουσαν, οι προσφεύγοντες επικαλούνται το υπ' αριθ. 13/79 υπηρεσιακό έγγραφο του διευθυντή του Κέντρου της Ispra, της 15ης Μαΐου 1979, σχετικά με

τη διαδικασία υποδείξεως των συμμετεχόντων σε εκδηλώσεις επιστημονικής και τεχνικής φύσεως και με την παρουσίαση υπομνημάτων. Τονίζουν ειδικότερα δύο σημεία του υπηρεσιακού αυτού εγγράφου, από τα οποία προκύπτει ότι ο προς υποβολή στην ιεραρχικά προϊστάμενη αρχή φάκελος συμμετοχής περιλαμβάνει, μεταξύ άλλων, «αν είναι δυνατό, την επιβεβαίωση αποδοχής του υπομνήματος από το διοργανωτή» (σημείο 2.7) και ότι επιτρέπεται στους υπαλλήλους να κοινοποιήσουν στους διοργανωτές το προτεινόμενο υπόμνημά τους «υπό τη μορφή τίτλου ή περίληψης» (σημείο 4.1.6). Συνεπώς, δεν είναι δυνατό να αντιταχτεί στους προσφεύγοντες ότι κοινοποίησαν νωρίτερα στους διοργανωτές του συνεδρίου αυτό που χαρακτήρισαν κατά τις αγορεύσεις τους ως «προσχέδιο» ή «δοκίμιο».

14 Κατά τα λοιπά, οι προσφεύγοντες υπογραμμίζουν τα συμφυή όρια του δικαιώματος ελέγχου, τον οποίο κατά τη γνώμη τους ασκεί το όργανο δυνάμει του άρθρου 17, παράγραφος 2, του κανονισμού υπηρεσιακής καταστάσεως σχετικά με τις δημοσιεύσεις των υπαλλήλων του σε θέματα που άπτονται των δραστηριοτήτων των Κοινοτήτων. Επ' αυτού, υπογραμμίζουν ότι, σύμφωνα με το δεύτερο εδάφιο της εν λόγω παραγράφου, η άδεια για τη δημοσίευση χορηγείται μόνο αν η προγραμματιζόμενη δημοσίευση «είναι τέτοιας φύσεως, ώστε να μη θέτει σε κίνδυνο τα συμφέροντα των Κοινοτήτων». Κατ' αυτούς, η εκτίμηση των εν λόγω συμφερόντων μπορεί να αφορά θέματα όπως τα υπηρεσιακά απόρρητα ή η ασφάλεια, δεν είναι όμως δυνατό να επεκτείνεται στον έλεγχο της ποιότητας ενός εγγράφου· ειδικότερα, η υποτιθέμενη μετριότητα ενός εγγράφου δεν μπορεί να είναι επιζήμια για τα συμφέροντα των Κοινοτήτων. Καθίσταται ακόμη περισσότερο αδικαιολόγητη η άρνηση δημοσιεύσεως μιας ανακοινώσεως υψηλής επιστημονικής στάθμης σαν την ανακοίνωση των προσφευγόντων.

15 Η Επιτροπή ισχυρίζεται ότι οι προσφεύγοντες δεν ακολούθησαν τις συνήθεις διαδικασίες υποβολής αιτήσεως χορηγήσεως αδείας δημοσιεύσεως και δεν τήρησαν τις σαφείς και ρητές διατάξεις του υπηρεσιακού εγγράφου 13/79. Η αίτηση χορηγήσεως αδείας, που συντάσσεται σε ειδικό προς τούτο έντυπο, δεν υποβλήθηκε παρά ενάμιση μήνα μετά τη διαβίβαση του κειμένου της επίδικης ανακοίνωσης στους διοργανωτές του συνεδρίου του Καΐρου. Αυτή η απόπειρα των προσφευγόντων, να θέσουν τους ιεραρχικά προϊσταμένους τους ενώπιον τετελεσμένου γεγονότος, έρχεται σε κατάφωρη αντίθεση με τον κανόνα του άρθρου 17 του κανονισμού υπηρεσιακής καταστάσεως και αρκεί, από μόνη της, για να δικαιολογήσει την απόρριψη της προσφυγής.

16 Όσο για την έκταση του δικαιώματος ελέγχου, που ασκούν τα κοινοτικά όργανα επί των δημοσιεύσεων των υπαλλήλων δυνάμει του άρθρου 17, παράγραφος 2, η Επιτροπή υπογραμμίζει ότι, στον επιστημονικό τομέα, πρόκειται για τη διασφάλιση της τήρησης θεμελιώδους επιταγής, η οποία συνίσταται στην εξασφάλιση του ότι οι δημοσιεύσεις που γίνονται εξ ονόματος του Κέντρου δεν θίγουν την επιστημονική φήμη της Κοινότητας.

17 Στην προκειμένη περίπτωση, ο αρμόδιος προϊστάμενος τμήματος γνωστοποίησε ρητά στους προσφεύγοντες τις παρατηρήσεις του σχετικά με την ανεπαρκή επιστημονική ποιότητα της ανακοίνωσής τους, ενώ η Επιτροπή συμβουλεύτηκε σχετικά δυο εξωυπηρεσιακούς εμπειρογνώμονες, έναν που υπηρετεί στο Commissariat à l'énergie atomique français και έναν του Kernforschungszentrum της Καρλσρούης· και οι δύο επιβεβαίωσαν τις κρίσεις του προϊσταμένου του τμήματος.

18 Η Επιτροπή παρατηρεί ακόμη ότι τον Αύγουστο του 1983 οι προσφεύγοντες υπέβαλαν αίτηση για τη δημοσίευση διορθωμένης και βελτιωμένης έκδοσης της ανακοίνωσής τους, ενόψει ενός άλλου συνεδρίου στο Σικάγο (SMIRT VII). Η επιτροπή ανάγνωσης που συστήθηκε στο πλαίσιο του Κέντρου διαπίστωσε ότι ορισμένα χωρία της προηγούμενης έκδοσης, που θεωρούνταν επιστημονικώς εσφαλμένα, είχαν αφαιρεθεί, ενώ άλλα είχαν βελτιωθεί ή συμπληρωθεί. Επιπλέον, προστέθηκαν εντελώς νέα μέρη, που προσέδιδαν στο παρόν κείμενο μια βαρύτητα που δεν είχε προηγουμένως. Τέλος, η επιτροπή ανάγνωσης πρότεινε τροποποιήσεις που αποδέχτηκαν αμέσως οι συγγραφείς. Κατά συνέπεια, η άδεια δημοσιεύσεως χορηγήθηκε, γεγονός που αποτελεί απόδειξη του ότι η θέση του προϊσταμένου τμήματος επί της αιτήσεως χορηγήσεως αδείας δημοσιεύσεως της έκδοσης που προοριζόταν για το συνέδριο του Καΐρου δικαιολογούνταν πλήρως και ότι δεν διέκειτο εχθρικώς έναντι των προσφευγόντων.

19 Τέλος, όσον αφορά τη συμμετοχή των προσφευγόντων στο συνέδριο του Καΐρου, η Επιτροπή υπογραμμίζει ότι οι αποστολές δεν αποτελούν δικαίωμα των υπαλλήλων που τις ζητούν, αλλ' ότι οι αρμόδιοι ιεραρχικά προϊστάμενοι έχουν την ευχέρεια να τις εγκρίνουν στο βαθμό που παρίστανται ενδεδειγμένες και συμβιβάζονται με τα διαθέσιμα του προϋπολογισμού. Στην προκειμένη περίπτωση, ο αρμόδιος προϊστάμενος τμήματος έκρινε ότι η αποστολή στο Κάιρο ήταν άσκοπη και περιττή. Η Επιτροπή θεωρεί ότι, εν πάση περιπτώσει, το ζήτημα αυτό κατέστη άνευ αντικειμένου, δεδομένου ότι το συνέδριο του Καΐρου ανήκει ήδη στο παρελθόν.

20 Οι προσφεύγοντες αμφισβητούν διττώς το επιχείρημα αυτό της Επιτροπής.

21 Αφενός, θεωρούν ότι η Επιτροπή δεν είναι δυνατό να επικαλείται γνώμες που συνέλεξε μετά την άσκηση της προσφυγής και που δεν αποτέλεσαν αντικείμενο αμφισβητήσεως. Αφετέρου, εκθέτουν ότι η ανακοίνωση που υπέβαλαν για το συνέδριο του Σικάγου δεν αποτελούσε, σε καμία περίπτωση, διορθωμένη έκδοση της επίδικης ανακοίνωσης, αλλά τελείως διαφορετικό έγγραφο.

22 Για να λυθεί η διαφορά πρέπει καταρχάς να υπομνηστούν οι διατάξεις του άρθρου 17, παράγραφος 2, του κανονισμού υπηρεσιακής καταστάσεως:

«Ο υπάλληλος έχει την υποχρέωση να μη δημοσιεύει και να μη δίνει για δημοσίευση, μόνος ή σε συνεργασία με άλλους, οποιοδήποτε κείμενο, του οποίου το αντικείμενο συνδέεται με τη δραστηριότητα των Κοινοτήτων, χωρίς την άδεια της αρμόδιας για τους διορισμούς αρχής. Η άδεια αυτή χορηγείται μόνον, αν η προγραμματιζόμενη δημοσίευση είναι τέτοιας φύσεως, ώστε να μη θέτει σε κίνδυνο τα συμφέροντα των Κοινοτήτων.»

23 Όσον αφορά τους υπαλλήλους του επιστημονικού και τεχνικού κλάδου της Ευρωπαϊκής Κοινότητας Ατομικής Ενεργείας, τη διάταξη αυτή συμπληρώνει το άρθρο 94 του κανονισμού υπηρεσιακής καταστάσεως, το οποίο προβλέπει, μεταξύ άλλων, ότι η υποχρέωση για την υποβολή αιτήσεως χορηγήσεως αδείας επεκτείνεται σε «κάθε δημοσίευση ή δημοσία ανακοίνωση», όταν το αντικείμενό της αφορά τις δραστηριότητες της Κοινότητας.

24 Οι υποχρεώσεις των ενδιαφερόμενων υπαλλήλων που απορρέουν από τις εν λόγω διατάξεις διευκρινίστηκαν ευρύτατα, όσον αφορά τις ανάγκες του Κέντρου της Ispra, με το υπηρεσιακό έγγραφο 13/79, τη σημασία του οποίου έχουν αναγνωρίσει οι διάδικοι.

25 Όπως προκύπτει τόσο από τις προαναφερθείσες διατάξεις του κανονισμού υπηρεσιακής καταστάσεως, όσο και από το εν λόγω υπηρεσιακό σημείωμα, οι ενδιαφερόμενοι υπάλληλοι δεν μπορούν να αναλάβουν καμία δέσμευση για την επίσημη συμμετοχή τους σε επιστημονικές εκδηλώσεις και την παρουσία υπομνημάτων, χωρίς να έχουν προηγουμένως υποβάλει στην ιεραρχικά προϊστάμενη αρχή το σχέδιο των εγγράφων που επιθυμούν να παρουσιάσουν ή δημοσιεύσουν επ' ευκαιρία παρόμοιων συναντήσεων.

26 Αν και το υπηρεσιακό έγγραφο 13/79 επιτρέπει στους υπαλλήλους να γνωστοποιούν εκ των προτέρων τον τίτλο της συμβολής τους και να κοινοποιούν περίληψή της, εντούτοις στο σημείο 4.1.6 τονίζεται ρητά ότι «σε καμία περίπτωση δεν είναι δυνατή η διαβίβαση στο συνέδριο των κειμένων in extenso, αν η δημοσίευση δεν έχει εγκριθεί δεόντως».

27 Όπως προκύπτει όμως από τη δικογραφία, οι προσφεύγοντες γνωστοποίησαν στους διοργανωτές του συνεδρίου του Καΐρου αυτό τούτο το κείμενο του υπομνήματός τους in extenso, καθώς και την επιθυμία τους να μετάσχουν σ' αυτό, πολύ πριν υποβάλουν την αίτησή τους περί χορηγήσεως αδείας. Επομένως, ο προϊστάμενος του τμήματος δικαιολογούνταν απόλυτα να τους υπενθυμίσει, με το υπηρεσιακό του έγγραφο της 7ης Οκτωβρίου 1982, την υποχρέωσή τους να τηρούν τους ισχύοντες σχετικά κανόνες.

28 Στο βαθμό που η εκτίμηση του περιεχομένου της ανακοίνωσης διατηρεί ακόμη κάποιο ενδιαφέρον, μετά την εκ μέρους των προσφευγόντων έκδηλη αυτή αθέτηση των υποχρεώσεων που υπέχουν από τον κανονισμό υπηρεσιακής καταστάσεως των υπαλλήλων και από το υπηρεσιακό έγγραφο 13/79, πρέπει να προστεθούν τα ακόλουθα.

29 Όπως ορθά σημείωσε η Επιτροπή, η αρμόδια αρχή, προκειμένου να εκτιμήσει κατά πόσο συμβιβάζεται η δημοσίευση με τα συμφέροντα της Κοινότητας, έχει το δικαίωμα να λάβει υπόψη όλα τα σημεία μιας ανακοίνωσης ή ενός εγγράφου, το αντικείμενο των οποίων αφορά τις δραστηριότητες ενός κοινοτικού οργάνου. Ειδικότερα, στην περίπτωση μιας υπηρεσίας ερευνών, όπως το Κέντρο, η αρμόδια αρχή δικαιούται να κρίνει την επιστημονική αξία μιας εργασίας, προκειμένου να εκτιμήσει τις ενδεχόμενες επιπτώσεις μιας δημοσίευσης επί της επιστημονικής φήμης του Κέντρου αυτού.

30 Όπως προκύπτει από το φάκελο της υπόθεσης, ο προϊστάμενος του τμήματος, ο οποίος, βάσει της εσωτερικής οργάνωσης του Κέντρου, είχε αναλάβει την ευθύνη του ελέγχου της επιστημονικής εργασίας των υπηρεσιών που υπάγονταν στην αρμοδιότητά του, δεν υπερέβη τα επιτρεπόμενα όρια της εξουσίας εκτιμήσεως που διαθέτει, με το να διατυπώσει την κρίση του επί του σχεδίου της ανακοίνωσης υπό το πρίσμα της επιστημονικής ποιότητας που είναι επιθυμητή για τις υποβαλλόμενες εν ονόματι του Κέντρου εργασίες. Οι προσφεύγοντες δεν μπόρεσαν να αποδείξουν ότι συντρέχουν περιστάσεις που να καθιστούν πιστευτή προφανή πλάνη κατά την εκτίμηση αυτή.

31 Υπό τις περιστάσεις αυτές, δεν φαίνεται ότι είναι αναγκαίο να εξεταστούν οι γνώμες που συνέλεξε η Επιτροπή στη συνέχεια ή να δοθεί απάντηση στο ερώτημα κατά πόσο το υποβληθέν αργότερα στο συνέδριο του Σικάγου έγγραφο αποτελεί βελτιωμένη έκδοση της επίδικης ανακοίνωσης ή εντελώς νέο έγγραφο.

32 Όσον αφορά το θέμα της συμμετοχής στο συνέδριο του Καΐρου, στο οποίο οι προσφεύγοντες προσδίδουν πάντα σημασία αρχής, πρέπει να σημειωθεί ότι εναπόκειται στην ιεραρχική αρχή και μόνο να αποφασίζει, με απόλυτη ελευθερία, αν ενδείκνυται να επιτραπεί η συμμετοχή των υπαλλήλων της, υπό την ιδιότητά τους αυτή, σε επιστημονικές εκδηλώσεις αυτού του είδους. Συνεπώς, οι προσφεύγοντες δεν μπορούν να παραπονεθούν ότι ο προϊστάμενος του τμήματός τους έκρινε ότι το συνέδριο του Καΐρου δεν παρουσίαζε αρκετό ενδιαφέρον σε σχέση προς το έργο που έχει συντελέσει το Κέντρο, ανεξάρτητα από την αξία των δικών τους εργασιών.

33 Τέλος, στο μέτρο που η στηριζόμενη στην έλλειψη αιτιολογίας αιτίαση θεωρηθεί ότι αφορά τις δυο επίδικες αποφάσεις, πρέπει να γίνει δεκτό ότι και οι δύο περιέχουν ρητή αιτιολογία, την οποία άλλωστε κατανόησαν πλήρως οι ενδιαφερόμενοι.

34 Από τα παραπάνω προκύπτει ότι πρέπει να απορριφθούν οι αιτιάσεις που αφορούν τα υπηρεσιακά έγγραφα της 7ης Οκτωβρίου και 5ης Νοεμβρίου 1982, που υπέγραψε ο προϊστάμενος του τμήματος «εφαρμοσμένη μηχανική».

Ως προς την άρνηση διατηρήσεως ορισμένων εξωυπηρεσιακών επαφών

35 Τόσο με την προσφυγή τους όσο και με τις αγορεύσεις τους, οι προσφεύγοντες παραπονούνται για τα εμπόδια που παρεμβλήθηκαν συστηματικά στις προσπάθειές τους να διατηρούν επιστημονικές επαφές με ιδρύματα ή ερευνητές της Κοινότητας ή τρίτων χωρών. Πάντως, δύο μόνο από τα αναφερόμενα περιστατικά περιλαμβάνονται στα αιτήματα περί ακυρώσεως και συγκεκριμένα η άρνηση υποδοχής στην έδρα του Κέντρου ενός πολωνού εμπειρογνώμονα και οι προς τους προσφεύγοντες επιπλήξεις λόγω της επέμβασής τους στην εκτέλεση ορισμένων συμβάσεων έρευνας. Ο έλεγχος του Δικαστηρίου πρέπει λοιπόν να περιοριστεί στα δύο αυτά περιστατικά.

36 Στις αιτιάσεις των προσφευγόντων, η Επιτροπή αντέτεινε ότι ουδέποτε υπήρξε γενική απαγόρευση σ' αυτούς να διατηρούν επαφές με εμπειρογνώμονες που δεν ανήκουν στο Κέντρο. Τα δύο περιστατικά που ανέφεραν οι προσφεύγοντες πρέπει να κριθούν το καθένα αυτοτελώς· η Επιτροπή θεωρεί ότι η άρνηση, στην πρώτη περίπτωση, και οι επιπλήξεις, στη δεύτερη, ήταν απόλυτα δικαιολογημένες.

37 Ως προς την άρνηση στην οποία προσέκρουσε η πρόταση να προσκληθεί πολωνός εμπειρογνώμονας, από το ίδιο το περιεχόμενο της προσβαλλόμενης απόφασης προκύπτει ότι η εν λόγω επίσκεψη επιστημονικού χαρακτήρα στο Κέντρο θα γινόταν με έξοδα της Επιτροπής. Η έγκριση της επίσκεψης αυτής εμπίπτει στην εξουσία του υπεύθυνου προϊσταμένου της οικείας υπηρεσίας· οι προσφεύγοντες ουδόλως νομιμοποιούνται να παραπονούνται για το γεγονός ότι ο προϊστάμενος του τμήματος έκρινε μη ενδεδειγμένη νέα πρόσκληση, λαμβάνοντας υπόψη τα αποτελέσματα των προηγούμενων επισκέψεων του εν λόγω εμπειρογνώμονα που θεωρήθηκαν απογοητευτικά.

38 Όσον αφορά το υπηρεσιακό έγγραφο της 6ης Οκτωβρίου 1982, όπως προκύπτει από το περιεχόμενό του, ο προϊστάμενος του τμήματος προσήψε στους προσφεύγοντες ότι επενέβησαν στην εκτέλεση συμβάσεως έρευνας εν αγνοία του κυρίως υπευθύνου για την εν λόγω σύμβαση, ότι διαβίβασαν σε τρίτο επιστολή γαλλικού οργανισμού προς το Κέντρο και ότι κακώς αναμίχτηκαν σε άλλη σύμβαση. Τα περιστατικά αυτά ανάγκασαν απλώς τον προϊστάμενο του τμήματος να υπενθυμίσει στους προσφεύγοντες τον κανόνα ότι «στις εξωτερικές του σχέσεις το Κέντρο πρέπει να ομιλεί με μια φωνή» και να χαρακτηρίσει τις ενέργειές τους ανεπίτρεπτες, λόγω του ότι δημιουργούν «σύγχυση στους εξωυπηρεσιακούς συνεργάτες και χάος μέσα στο Κέντρο».

39 Δεδομένου ότι το υπηρεσιακό αυτό έγγραφο είχε ως αποκλειστικό σκοπό να υπενθυμίσει στους προσφεύγοντες ορισμένες στοιχειώδεις αρχές, που ισχύουν σε κάθε διοικητική υπηρεσία στις σχέσεις της με τους τρίτους, δεν μπορεί να θεωρηθεί ως πράξη δυνάμενη να βλάψει τους ενδιαφερομένους κατά την έννοια των άρθρων 90 και 91 του κανονισμού υπηρεσιακής καταστάσεως.

40 Συνεπώς, οι αιτιάσεις που προβλήθηκαν μ' αυτό το σκέλος του αιτήματος πρέπει να απορριφθούν ελλείψει εννόμου συμφέροντος.

Ως προς την απομάκρυνση των προσφευγόντων από τα καθήκοντά τους στην υπηρεσία έρευνας επί της συμπεριφοράς των υλικών

41 Η αιτίαση αυτή αφορά την υπηρεσιακή εντολή του προϊσταμένου τμήματος της 10ης Νοεμβρίου 1982, που απευθύνθηκε μεταξύ άλλων και στους προσφεύγοντες και που έχει ως εξής:

«Από σήμερα ο Verzeletti καθίσταται υπεύθυνος για την έρευνα επί της δυναμικής συμπεριφοράς των υλικών, συστατικών και δομών και θα χρησιμοποιεί τη μεγάλη μηχανή για τις σχετικές δοκιμές.

Το πρώτο του μέλημα θα είναι η επεξεργασία προγράμματος σχετικά με τις συσκευές, προγράμματος δοκιμών για την τελειοποίηση των εγκαταστάσεων και μεσοπροθέσμου (2 έως 3 έτη) προγράμματος πειραμάτων. Θα συντονίζει τις δραστηριότητες του προσωπικού που απαιτούνται για το σχέδιο αυτό.»

42 Οι προσφεύγοντες υποστηρίζουν ότι, συνεπεία της υπηρεσιακής αυτής εντολής, κακώς τους αφαιρέθηκε η ευθύνη ενός τομέα δραστηριοτήτων που τους είχε ανατεθεί, για ένα όργανο έρευνας που είχαν επινοήσει και κατασκευάσει οι ίδιοι κατά τη διάρκεια αρκετών ετών εργασίας.

43 Κατά την άποψή τους, μόνο η αρμόδια για τους διορισμούς αρχή έπρεπε να λάβει την επίδικη απόφαση και όχι ο προϊστάμενος του τμήματος. Επιπλέον, δεν είναι αιτιολογημένη όπως απαιτεί το άρθρο 25 του κανονισμού υπηρεσιακής καταστάσεως των υπαλλήλων.

44 Επ' αυτού, η Επιτροπή ισχυρίζεται καταρχάς ότι τα παράπονα του Albertini είναι αβάσιμα, καθόσον διατήρησε στο ακέραιο τις προηγούμενες αρμοδιότητές του· στην πραγματικότητα, εκείνου που αφορά η απόφαση είναι μόνον ο Montagnani.

45 Ως προς τη φύση της επίδικης απόφασης, η Επιτροπή εκθέτει ότι στην προκειμένη περίπτωση πρόκειται για μέτρο εσωτερικής οργάνωσης, που ελήφθη στο τμήμα «εφαρμοσμένη μηχανική» και ότι συνεπώς η εν λόγω υπηρεσιακή εντολή δεν μπορεί να χαρακτηριστεί ως απόφαση δυνάμενη να βλάψει τους προσφεύγοντες κατά την έννοια του άρθρου 25 του κανονισμού υπηρεσιακής καταστάσεως. Το εν λόγω μέτρο αναδιοργανώσεως ήταν επιβεβλημένο λόγω του ότι ο Montagnani, η συμβολή του οποίου σχετικά με την κατασκευή της μηχανής δεν αμφισβητείται, δεν επέδειξε κατά το παρελθόν κατάλληλες ικανότητες όσον αφορά την εργασία διαχειρίσεως και τον απαραίτητο συντονισμό, μετά το πέρας

της κατασκευής. Κατά την άποψη της Επιτροπής, το γεγονός ότι οι προσφεύγοντες συνέβαλαν στην κατασκευή του εν λόγω μηχανολογικού εξοπλισμού, που αποτελεί ιδιοκτησία του Κέντρου, σε καμία περίπτωση δεν μπορεί να θεωρηθεί ότι τους παρέχει το δικαίωμα αποκλειστικής χρησιμοποιήσεως. Επ' αυτού, η Επιτροπή υπογραμμίζει ότι οι προσφεύγοντες θα εξακολουθήσουν να έχουν πρόσβαση σ' αυτό το όργανο έρευνας, όπως και οι υπόλοιποι ερευνητές του Κέντρου.

46 Σχετικά μ' αυτό το σκέλος του αιτήματος, πρέπει να υπομνηστεί ότι ένα μέτρο εσωτερικής οργανώσεως, που δεν είναι ικανό να θίξει την υπηρεσιακή κατάσταση των ενδιαφερομένων ή την τήρηση της αρχής της αντιστοιχίας μεταξύ του βαθμού των υπαλλήλων και της θέσης την οποία κατέχουν (βλέπε σχετικά την απόφαση της 1. 6. 1983 στις υποθέσεις 36, 37 και 218/81, Seton, που δεν έχει ακόμη δημοσιευτεί στη Συλλογή), δεν μπορεί να θεωρηθεί ως πράξη βλαπτική κατά την έννοια του άρθρου 25 του κανονισμού υπηρεσιακής καταστάσεως των υπαλλήλων, υποκείμενη υπό την έννοια αυτή στην υποχρέωση αιτιολογήσεως εκ μέρους της διοικητικής αρχής. Πράγματι, όπως προκύπτει από τα στοιχεία που προσκομίστηκαν κατά τη διαδικασία, η επίδικη υπηρεσιακή εντολή δεν επέφερε τροποποίηση του επιστημονικού χαρακτήρα των καθηκόντων που εκτελούν οι προσφεύγοντες στο πλαίσιο του τμήματός τους. Εμπίπτει στη συνήθη άσκηση της ιεραρχικής εξουσίας εντός της διοικητικής υπηρεσίας· οι προς τούτο θεσπιζόμενες διατάξεις έχουν ανάγκη ειδικής αιτιολογίας.

47 Από την εξέταση της δικογραφίας προκύπτει ότι η υπηρεσιακή κατάσταση των δύο προσφευγόντων δεν εθίγη από τα μέτρα που έλαβε ο προϊστάμενος τμήματος με το υπηρεσιακό του έγγραφο της 10ης Νοεμβρίου 1982, με το οποίο επέφερε μεταβολές στις αρμοδιότητες, εντός του τμήματός του, σχετικά με τη χρησιμοποίηση του οργάνου έρευνας, στην κατασκευή του οποίου συνέβαλαν οι προσφεύγοντες.

48 Συνεπώς, η αιτίαση αυτή πρέπει επίσης να απορριφθεί.

49 Από τα παραπάνω προκύπτει ότι η προσφυγή ακυρώσεως πρέπει να απορριφθεί.

50 Επομένως, το επικουρικό αίτημα της προσφυγής περί αποζημιώσεως δεν έχει πλέον αντικείμενο.

Επί των δικαστικών εξόδων

51 Κατά το άρθρο 69, παράγραφος 2, του κανονισμού διαδικασίας, ο ηττηθείς διάδικος καταδικάζεται στα δικαστικά έξοδα. Όμως, σύμφωνα με το άρθρο 70 του κανονισμού, προκειμένου περί προσφυγών υπαλλήλων, τα όργανα φέρουν τα έξοδα στα οποία υποβάλλονται υπό την επιφύλαξη των διατάξεων του άρθρου 69, παράγραφος 3, δεύτερο εδάφιο, που αφορά τα έξοδα που κρίνει το Δικαστήριο ότι προκλήθηκαν χωρίς εύλογη αιτία ή κακοβούλως.

52 Το Δικαστήριο κρίνει ότι οι προσφεύγοντες δεν μπορούν να τύχουν του ευεργετήματος της διατάξεως του άρθρου 70, λόγω του από πολλές απόψεις αντικανονικού και καταχρηστικού τρόπου με τον οποίο συμπεριφέρθηκαν κατά την κατ' αντιδικία διαδικασία.

Η συμπεριφορά αυτή, ανεπίτρεπτη στο πλαίσιο των σχέσεων εμπιστοσύνης που πρέπει να υφίστανται εντός της κοινοτικής διοίκησης, συνεπάγεται την καταδίκη των προσφευγόντων στο σύνολο των δικαστικών εξόδων, συμπεριλαμβανομένων και εκείνων της διαδικασίας ασφαλιστικών μέτρων.

Για τους λόγους αυτούς

ΤΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ (δεύτερο τμήμα)

αποφασίζει:

1) Απορρίπτει την προσφυγή.

2) Καταδικάζει τους προσφεύγοντες στο σύνολο των δικαστικών εξόδων, συμπεριλαμβανομένων και των εξόδων της διαδικασίας λήψεως ασφαλιστικών μέτρων.

Bahlmann Pescatore Due

Δημοσιεύτηκε σε δημόσια συνεδρίαση στο Λουξεμβούργο στις 17 Μαΐου 1984.

Κατ' εντολή
του γραμματέα

D. Louterman

Διοικητικός Υπάλληλος

Ο πρόεδρος του δεύτερου τμήματος

K. Bahlmann